

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
végzése

Az ügy száma:	Kfv.V.37.613/2024/10.
A tanács tagjai:	Dr. Márton Gizella a tanács elnöke Ságiné dr. Márkus Anett előadó bíró Dr. Darák Péter bíró Dr. Demjén Péter bíró Dr. Stefancsik Márta bíró
A felperes:	Budapest Főváros Önkormányzata (cím1)
A felperes képviselője: Boglárka kamarai jogtanácsosok	Dr. Bálint Mária Anna és dr. Nagy
Az alperes:	Pest Vármegyei Kormányhivatal (cím2)
Az alperes képviselője:	Dr. Szurovecz Zoltán kamarai jogtanácsos
Az I. rendű alperesi érdekelt:	érdekelt1 (cím3)
Az I. rendű alperesi érdekelt képviselője: Tóth és Társai Ügyvédi Iroda (jogi képviselő1 ügyvéd; cím4), mint kézbesítésre kijelölt képviselő, továbbá jogi képviselő2 egyéni ügyvéd (cím5)	DLA Piper Posztl, Nemescsói, Győrfi-
Az eljárás tárgya:	környezetvédelmi tárgyú közigazgatási jogvita
A felülvizsgálati kérelemmel élő fél: sorszám)	az I. rendű alperesi érdekelt (16. és 17.
A felülvizsgálni kért jogerős határozat:	Fővárosi Törvényszék 2024. június 5. napján kelt 113.K.702.403/2023/14. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 113.K.702.403/2023/14. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, felülvizsgálati kérelemmel támadott részét

hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 12.000 (tizenkétezer) forintban, az I. rendű alperesi érdekelt felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 114.300 (száztizennégyezer-háromszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás és az ügy előzménye

[1] A per tárgya a egyéb1 létesítésére és működtetésére, környezeti hatásvizsgálati eljárás alapján hozott, környezetvédelmi engedélyt megadó alperesi határozat jogszerűsége. Az eljárást az I. rendű alperesi érdekelt, mint környezethasználó (a továbbiakban úgyis mint: Kérelmező ügyfél) nevében 2021. június 17-én benyújtott kérelem és dokumentáció, hatástanulmány alapján az alperes 2021. június 18-án indította meg. Az eljárás a helység1 ... kerületi helyrajzi szám1, helyrajzi szám2, helyrajzi szám3, helyrajzi szám4, helyrajzi szám5 hrsz-ú ingatlanokat érinti. A felperes, mint ingatlantulajdonos ügyfél vett részt az eljárásban (a továbbiakban úgyis mint: Ingatlantulajdonos ügyfél).

[2] Az alperes az eljárás megindításáról az ügyfeleknek értesítést küldött a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XI. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (6b) bekezdése alapján, valamint az érintett nyilvánosságot illetően közleményt (a továbbiakban: Közlemény) tett közzé a honlapján és a hivatalában. A Közlemény tájékoztatást tartalmazott a Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése szerint tartandó közmeghallgatásról is, megjelölve a hatástanulmány elérésével kapcsolatos adatokat és az észrevételezésre, kérdésfeltevésre adott 2021. július 26-i határidőt. Az alperes a Közleményt, a vonatkozó iratokat - közhírré tétel céljából - megküldte a egyéb2 Önkormányzat, mint a tervezett tevékenység helye szerinti önkormányzat Jegyzőjének és a hatásterülettel érintett egyéb3 Önkormányzat Jegyzőjének. A közmeghallgatást az érintettek személyes megjelenése nélkül tartotta meg a veszélyhelyzetre figyelemmel, a veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról, valamint a veszélyhelyzettel összefüggő egyes intézkedésekről szóló 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendelet] 9. § (1) bekezdése alapján.

[3] Az alperes az eljárás során beszerezte a – korábban a perben II. rendű alperesi érdekelteként szereplő – Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban úgyis mint: Szakhatóság) szakhatósági állásfoglalásait (35100/10902-1/2021. ált. és 35100/11322-1/2021. ált. számú szakhatósági állásfoglalások), amelyek értelmében a szakhatóság vízügyi és vízvédelmi szempontból kikötésekkel, az ipari balesetek és a természeti katasztrófáknak való kitettség szempontból előírás nélkül hozzájárult a környezetvédelmi engedély megadásához.

Ezen kívül az alperes megkeresésére a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: DINPI) természetvédelmi kezelői véleményt adott, valamint megkeresésre több szerv, szakterület is adott szakvéleményt, véleményt vagy tájékoztatást.

[4] A felperes az eljárás során 2021. augusztus 21-én iratbetekintéssel élt, illetve 2021. szeptember 20-án – magát ingatlantulajdonosként megjelölve – közlekedési, vízügyi, vízvédelmi, természetvédelmi, levegővédelmi, zaj- és rezgésvédelmi, hulladékgazdálkodási és éghajlatvédelmi szempontú észrevételt küldött FPH143/154-3/2021. szám alatt (a továbbiakban: Észrevétel). A vízügyi és vízvédelmi szempontú Észrevételre a Szakhatóság a 2021. október 11-én kelt 35100/10902-3/2021. ált. számú levélben fejtette ki a véleményét, fenntartva a 35100/10902-1/2021. ált. számú véleményét.

[5] Az alperes a 2021. november 18-án meghozott PE-06/KTF/24247-76/2021. ügyiratszámú határozatával környezetvédelmi engedélyt adott a határozata rendelkező részében foglaltak megtartásának kötelezettsége mellett azzal, hogy az engedély a véglegessé válást követően 2031. november 30. napjáig érvényes. Határozatába foglalta a szakhatósági állásfoglalásokat, a természetvédelmi hatóság véleményét, ismertette a megkeresett szervektől beszerzett dokumentumokat, és a felperesi Észrevételt, és annak egyes pontjaira is reagálva a beruházás várható környezeti hatásaira vonatkozóan indokolta a döntését. Összességében megállapította: a tervezett tevékenységekkel kapcsolatban a környezetvédelmi engedély megadását kizáró okot az eljárásba bevont szakhatóságok nem találtak, illetőleg a környezeti hatásvizsgálat sem tárt fel.

[6] Az alperes a határozatát egyebek között a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 71. § (1) bekezdés b) pontjára, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) bekezdésére és 81. § (1) bekezdésére foglaltakra alapította.

[7] A felperes 2021. november 26-i megkeresésére az alperes iratokat küldött a részére. A későbbiekben részletezett, a Fővárosi Törvényszék előtt 113.K.700.436/2022. szám alatt folyamatban volt alapeljárásban (a továbbiakban: Alapeljárás) hozott jogerős ítélettel (113.K.700.436/2022/55. számú ítélet) szemben Kfv.V.37.085/2023. számon indult felülvizsgálati eljárás során a Kúria előtti 2023. május 25-i tárgyaláson a felperes ezen iratokat azonosította (összhangban a keresetlevelének 4. oldal 3. bekezdésében írtakkal) és előadta, hogy a Szakhatóság 2021. október 11. napján kelt, 35100/10902/2021.ált. számú tájékoztatását, valamint a DINPI 2021. szeptember 28. és 2021. november 10. napján kelt, azonos ügyszámú, DINPI/3973-4/2021. ügyiratszámú véleményeit hiányolta, ezeket az alperesi döntéshozatal előtt nem ismerte meg, és ezekkel kapcsolatban az alperes nem értesítette az Ákr. 76. §-a szerint. A keresetlevelél 4. oldal 3. bekezdésében tételesen felsorolt, további hiányolt iratok: két hiánypótlás, illetve adatbekérés, és a végleges műszaki tervek voltak; az adatbekérés valójában egy hiánypótlásra felhívás volt. Előadása szerint a végleges műszaki terv nem került közzétételre a honlapon, a felperes azokat sem kapta meg. Az alperes e tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a dokumentáció (egésze, annak kiegészítése hiánypótlásra) feltöltésre kerül, de a további dokumentumok adatvédelmi szempontból nem tölthetők fel. A későbbiekben taglalt, 113.K.702.403/2023. számú, tárgyi megismételt bírósági eljárás (a továbbiakban: Megismételt eljárás) során a felperes már csak a két DINPI vélemény kellő időben történő megismerésének/ismertetésének hiánya okán sérelmezte kizárólag az alperes eljárását, előadva, hogy azokat az alperes utóbb küldte meg a számára

(2024. március 14-i 113.K.702.403/2023/10. számú beadvány és 2024. június 5-i 113.K.702.403/2023/14. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

A keresetlevél és a védírat, az alperesi érdekelti nyilatkozatok az alapeljárásban

[8] A felperes az alperes határozatával szemben előterjesztett keresetlevelében az alperesi határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[9] Eljárási kifogásai szerint az alperes egyrészt a bizonyítékismertetés szabályait megsértette (keresetlevél II.1. pontja), másrészt a közmeghallgatásra vonatkozó szakigazgatási, különös eljárási szabályokba ütközően járt el (keresetlevél II.2. pontja), harmadrészt az előzőekből következően sérült a felperes, mint ügyfél nyilatkozattételi joga. Érdemben emiatt nem élhetett a nyilatkozattétel jogával, amely egyben azt is jelenti, hogy az alperes a tényállás tisztázási kötelezettségét is elmulasztotta (keresetlevél II.3. pontja).

[10] Az első jogsértés körében előadta, hogy a határozat számos olyan dokumentumra hivatkozik, amely a felperes iratbetekintését követően keletkezett és amelyekről csak a határozatból szerzett tudomást. Részletezte a 2021. november 26-i megkeresésére az alperes által megküldött további iratokat (keresetlevél 4. oldal 3. bekezdés), melyeket korábban nem ismert meg, és amellyel kapcsolatban az alperes nem értesítette az Ákr. 76. §-a szerint. A hivatkozott dokumentumok többek között: FKI-KHO 35100/10902-3/2021. ált., DINPI/3973-4/2021. – 2021.09.28. és 2021.11.10. vélemény.

[11] A felperes a közmeghallgatás vonatkozásában előadta, hogy az alperes - megszegve a Korm. rendelet 9. § (4) bekezdésében foglaltakat - e körben nem értesítette, és arról sem tájékoztatta, hogy az érintetteknek voltak-e észrevételei, kérdései. Mindezzel az Ákr. 5. §-ában ügyféli jogként biztosított nyilatkozattételi jogát vonta el (mint nem kérelmező ügyfélnek).

[12] Negyedrészt sérelmezte, hogy az alperes az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének sem tett eleget, nem derül ki a határozatból, hogy az Észrevételét miért és mennyiben vette, vagy nem vette figyelembe; az Ákr. 62. §-ába ütközően a döntésében a tények összességének rendezetlen halmaza szerepel, nem különül el a megállapított tényállás és a hatósági értékelés. Álláspontja szerint azzal, hogy az alperes nem írt ki hiánypótlást az Észrevételben foglaltakkal kapcsolatban, nem került abba a helyzetbe, hogy érdemben, teljeskörűen vizsgálni tudja a jelentkező környezeti hatásokat, és eleget tudjon tenni a Korm. rendelet 10. § (4) bekezdés a) pontja alapján fennálló kötelezettségének.

[13] Részletezte az álláspontját anyagi jogi szempontból is, az egyes várható környezeti hatások tekintetében. Ezzel összefüggésben hiányolta a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt. (a továbbiakban: BGYH Zrt.) ügyfélként történő bevonását, és a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. (a továbbiakban: FCsM Zrt.) állásfoglalásának beszerzését.

[14] Az alperes védíratában fenntartotta a határozatában foglaltakat, kérte a kereset elutasítását; részletesen kifejtve, hogy álláspontja miért nem állnak fenn a felperes által megjelölt jogsértések.

[15] Az alperesi érdekeltek is nyilatkozatot tettek, egyaránt a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperesi érdekelt a felperes által állított ügyféli jogok, iratbetekintési jog sérelme kapcsán kifejtette, hogy a keresetlevél önmagában is ellentmondó előadásokat tartalmaz, mivel a felperes állítja, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást, de elismeri, hogy az iratokba betekinthezett. Álláspontja szerint az alperes helyes döntést hozott, mivel minden kérdést a szakirányú jogszabályok alapján elbírált, ezért döntése nem jogszabálysértő.

Az alapeljárásban hozott elsőfokú ítélet

[16] Az elsőfokú bíróság a 113.K.700.436/2022/55. számú ítéletével (a továbbiakban: Alapeljárásban hozott ítélet) az alperesi határozatot megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. Indokolásának tényállási része és jogi indokolása nem tért ki a felperes által hiányolt dokumentumok körére, a konkrét iratokra.

[17] A törvényszék megállapította, hogy a felperes – lévén szerződő fél a tervezett beruházás megvalósítása céljából megkötött szerződésben – az ügyféli jogállására alappal hivatkozott, és ugyan az iratbetekintési jogától nem zárták el, a nyilatkozattételi jogát nem korlátozták, de ez utóbbi joga gyakorlásának hiányát sérelmezte, amely számára eszköz lehetett volna az Észrevétel alperes általi elvetésével szemben. Emellett az ítélet megalapozottnak találta a közmeghallgatásra vonatkozó szabályok megsértésére alapított kereseti érvelést (a felperes, mint ügyfél nem került értesítésre a közmeghallgatásról, az alperes nem tájékoztatta, hogy az érintettek tettek-e észrevételt, voltak-e kérdéseik).

[18] Rögzítette, hogy sérültek az Ákr. 76. §-ában foglaltak, a bizonyítékismertetési szabályok, mert a felperest nem tájékoztatták a bizonyítási eljárás befejezéséről, az iratbetekintését követő releváns észrevételek megérkezéséről (melyekről a bizonyítási eljárás befejezését megelőzően nem volt tudomása), és arról sem, hogy a bizonyítékokat megismerheti, esetlegesen további bizonyítási indítványt előterjeszthet. Mindez az ügy érdemi elbírálására kiható jogsértést eredményezett, mert ezáltal az alperes a felperest a nyilatkozattételi jogában korlátozta. A törvényszék indokolása szerint továbbá az alperes nem tett eleget a tényállás-tisztázási és indokolási kötelezettségének sem, a határozat tényállása és indokolása is hiányos, mert a felperesi Észrevételben foglaltakra nem tért ki, azt nem értékelte, további bizonyítást nem folytatott le, az Észrevétel mellőzését sem indokolta. A felperesi ügyféli nyilatkozat hiányában pedig nem is értékelhette teljeskörűen a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így nem hozhatott megalapozott érdemi döntést. A törvényszék az új eljárásra iránymutatást adott.

A Kúria alapeljárásban hozott végzése

[19] Az Alapeljárásban hozott ítélet ellen előterjesztett alperesi és I. rendű alperesi érdekelti felülvizsgálati kérelmek folytán eljáró Kúria a 2023. május 25-én hozott Kfv.V.37.085/2023/. számú végzésével (a továbbiakban: kúriai Végzés) az ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasította, rögzítve, hogy az ítélet az érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

[20] Indokolásában elsődlegesen rámutatott, hogy a felperest megillető ügyféli jogok köre tekintetében abból kell kiindulni, hogy a Kérelmező ügyfél az ügy ura, míg a felperesnek mint Ingatlanulajdonos ügyfélnek az ügy kimeneteléhez fűződő jogos érdeke ehhez a szerephez (státuszhoz) igazodik, ügyféli jogai ezért korlátozottak, amely különbségre az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel, tényállást nem állapított meg a jogkérdések elbírálásához, és ezáltal a közmeghallgatás, a bizonyítékismertetési szabályok és a nyilatkozattételi jog gyakorlása kapcsán tett ítéleti megállapítások jogsértőek.

[21] A Kúria kiemelte a közmeghallgatásról szóló értesítés vonatkozásában, hogy az – ettől elkülönülő – eljárás megindításáról szóló értesítés megtörténtének tényét (ti. az alperes a határozata 17. oldalán rögzítette, hogy a PE-06/KTF/24247-8/2021. számon az eljárás megindításáról az ingatlanulajdonosokat értesítette) az elsőfokú bíróság semmilyen módon nem rögzítette, nem értékelte, miként nem mérlegelte azt sem, hogy a felperes tájékoztatást kapott az ügy tárgyával kapcsolatos Közlemény közzétételéről. A törvényszék hiányolta ugyan a felperes Korm. rendelet 9. § (4) bekezdése szerinti külön értesítését a közmeghallgatásról (rögzítve, hogy a Közlemény közzétételére is csak a honlapon és az alperes hivatalában került sor), de az ítélet nem tartalmazott további indokot arra nézve, hogy a felperest az e jogszabályhely szerinti melyik személyi körbe tartozónak tekintette. A Kúria egyrészt kimondta, hogy a felperes nem tartozik a Korm. rendelet 9. § (4) bekezdése szerinti személyek, szervezetek közé, nem kellett külön értesíteni a közmeghallgatásról, mert a perbeli esetben a felperes, mint Ingatlanulajdonos ügyfél került bevonásra az eljárásba, nem minősül „érintett önkormányzatnak” (ez alatt legfeljebb a tevékenység helye szerinti és a hatásterülettel érintett önkormányzat értendő). Másrészt egyetértett az I. rendű alperesi érdekelt álláspontjával, miszerint a közmeghallgatás nem az ügyféli jogok fóruma, hanem az érintett nyilvánosságot célozza; a közmeghallgatásról való értesítés nem ügyféli jog. A Kúria hangsúlyozta, hogy az alperes a közzététel, az észrevételezésre adott határidő biztosítása szempontjából [Korm. rendelet 9. § (8) bekezdése] betartotta a jogszabályi rendelkezéseket; a veszélyhelyzetre tekintettel az 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése alapján a közmeghallgatást az érintettek személyes megjelenése nélkül tartotta meg. Az elsőfokú bíróság ugyan elmaradt intézkedést hiányolt a felperes esetében, de konkrétan nem indokolta meg a döntését. Az 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendelet 9. § (5) bekezdése szerinti, észrevételekkel kapcsolatos tájékoztatásba bevonás a felperes esetében nem merülhet fel, mert nem minősül „érintett egyéb szervnek” vagy kérelmező ügyfélnek, és a perben nem nyert igazolást, hogy érkezett az érintett nyilvánosságtól észrevétel vagy kérdés, amely esetlegesen a külön tájékoztatást indokolta volna.

[22] Az Ákr. 76. §-ának, a bizonyítékismertetési szabályoknak a megsértését rögzítő ítéleti megállapítás kapcsán – miszerint a felperes a 2021. november 26-i iratkérésre értesült olyan iratokról, amelyekről korábban nem volt tudomása, és amelyekről csak a határozatból szerzett tudomást – a Kúria kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság e körben nem tárta fel a tényállást, ténylegesen nem ismertette és így nem is vizsgálta, mi került közzétételre (a dokumentáció, annak kiegészítései) és ezek vonatkozásában, vagy ezen túl (a közzé nem tett iratok tekintetében) a felperes pontosan mely dokumentumokat hiányolta, a jogerős ítélet magát a kereseti kérelem vonatkozó részét sem ismertette. A perbeli esetben abból kell kiindulni a bizonyítékismertetési szabályok és a nyilatkozattételi jog érvényesülésének esetleges sérelme vonatkozásában, hogy a feltöltésre kerülő dokumentumokat nem kell külön megküldeni az ügyfeleknek, mert azok a megadott elektronikus úton érhetőek el, és a törvényszéknek azt kellett volna vizsgálnia, hogy pontosan milyen dokumentumok megküldésének elmaradását kifogásolta a felperes, a hiányolt dokumentumok a feltöltött iratokon túlmenőek-e, olyanok-e,

amelyeket, mint bizonyítékokat kellett volna figyelembe venni és olyanok-e, amelyeket meg kellett volna küldeni a felperesnek (és milyen jogszabály alapján). Az elsőfokú bíróság elmulasztotta tisztázni, hogy az Ákr. 76. § értelmezése körében van-e kialakult bírói gyakorlat, precedenshatározat; nem kérelmező ügyfél tekintetében miként értelmezendő az Ákr. 76. §-a. Amennyiben voltak a felperessel szemben nem ismertett dokumentumok, vizsgálnia kellett volna, hogy azok megismerésének elmaradása az ügy érdemére kihatott-e, kihathatott-e. Az elsőfokú bíróság azonban nem tárta fel ezeket a körülményeket, nem vizsgálta, hogy mi a tartalma azoknak az iratoknak, amelyeket a felperes, mint ügyfél hiányolt. A Kúria a felülvizsgálati tárgyalás során kiegészített tényállás alapján rögzítette, hogy a hiányolt dokumentumok között vannak: a Szakhatósági állásfoglalás fenntartásáról nyilatkozatot tartalmazó szakhatósági irat, a szakterület szakmai véleményét rögzítő dokumentumok (keresetlevél 4. oldal 3. bekezdése és F/3. számú melléklete), két hiánypótlás (adatbekérés), végleges műszaki tervek. A kúriai Végzés [56] bekezdése e körben is hangsúlyozta, hogy a felperes Ingatlantulajdonos ügyfél és nem ő a Kérelmező ügyfél, ezért azt kell vizsgálni, hogy a felperesnek, mint Ingatlantulajdonos ügyfélnek milyen ügyféli jogai vannak, az iratmegismerés hiányában esetlegesen valóban csorbultak-e, csorbulhattak-e az ügyféli jogai, egy esetleges jogsértés az ügy érdemére kihatott-e. Ennek körében vizsgálni kell, hogy milyen jogai vannak a nem kérelmező ügyfélnek a Szakhatósági állásfoglalással, egy adott szakterület szakkérdésben adott véleményével szemben, ezen iratokat meg kellett-e kapnia, ha megkapja, vitathatja-e, ha igen, mennyiben vitathatja – arra is figyelemmel, hogy egy szakhatósági állásfoglalásnak kötőereje van a hatóságra nézve, attól nem térhet el, továbbá vizsgálni kell, hogy egy szakkérdésben eljáró hatóság véleménye mennyiben bír kötőerővel, az mennyiben vitatható –, továbbá van-e a hiányolt dokumentumokban (lásd pl. Szakhatósági állásfoglalás fenntartása) olyan nívó, ami addig nem volt ismert és a felperes ügyféli jogai szempontjából jelentősége van-e, és bármilyen módon vitatkozhat-e azok tartalmával. Ezeket a kérdéseket először az elsőfokú bíróságnak kell elbírálnia, arról értékelést adnia, megindokolva a döntését. Ennek hiányában a tényállás tisztázási kötelezettség megsértésére sem vonható le következtetés, nem tehető megállapítás. A Kúria azt is rögzítette, szemben az I. rendű alperesi érdekelt álláspontjával, hogy a felperes ezt a jogsérelmet megjelölte a keresetlevelében (II.3. pontban az utolsó bekezdésben), kizárólag az Ákr. 62. §-ának, mint jogszabályhelynek a feltüntetése maradt el, ezért nem volt olyan megállapítás tehető, hogy erre nem volt kereseti kérelem.

[23] A felperesi Észrevétel alperes általi értékelésének hiányát megállapító ítéletrész {jogerős ítélet [84] bekezdése} vonatkozásában is kiemelte a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság e körben szintén nem tisztázta a releváns tényeket. Levezette, hogy az alperes a határozat 21-22. oldalain az Észrevétel benyújtásának tényét rögzítette, a hatáskörébe tartozónak minősített szempontok (természetvédelmi, levegővédelmi, zaj- és rezgésvédelmi, hulladékgazdálkodási szempontok) esetében utalt arra, hogy azokat érdemben vizsgálta, a vízügyi és vízvédelmi szempont alapján a Szakhatóságot ismételten megkereste, állásfoglalását beszerezte; a közlekedési szempontokat hatáskörén kívülinek nevezte. Az alperesi határozat 35-38. oldalain részletezte az érdemben vizsgált észrevételekre vonatkozóan az álláspontját, azt indokolta; az elsőfokú bíróság ugyanakkor úgy állapította meg az alperesi döntés tényállásának és indokolásának hiányosságát, az Észrevételre való kitérés elmulasztását, az Észrevétel mellőzését, hogy a fentieket nem értékelte és nem indokolta meg, hogy e körben pontosan mivel nem foglalkozott az alperes, mire nem tért ki, ezért sérült a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. §-a és a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdése.

[24] Végül megállapította, hogy az előzőekből következően az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy megalapozott döntést hozzon az alperesi határozat jogszerűségének kérdésében, határozzon a döntés megsemmisítéséről és az alperes új eljárásra kötelezéséről. Az új eljárásra adott utasítása így jogsértő.

[25] A kúriai Végzés az új eljárásra előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak a kúriai Végzésben foglaltak alapján kell eljárnia, a releváns tényeket tisztáznia kell mind a bizonyítékismertetési szabályok és nyilatkozattételi jog megsértése kapcsán állított jogsértés vizsgálata (milyen iratokat hiányolt a felperes, milyen iratot kellett volna ismertetni a felperessel, azok bizonyítéknak minősülnek-e, azok ismeretében, azokkal szemben mit tehet a felperes, ha ügyféli jogai sérelme megállapítható, úgy az az ügy érdemére kiható jogszabálysértés-e), mind az Észrevétel értékelésének jogsértő mellőzésére vonatkozó kereseti kérelem elbírálása vonatkozásában. A közmeghallgatással, az arról való értesítéssel kapcsolatban is a kúriai Végzés jogi indokolását kell alapul vennie, és ezt követően lesz abban a helyzetben, hogy döntsön keresetről.

A megismételt bírósági eljárásban tett nyilatkozatok

[26] A felperes az elsőfokú bíróság felhívására benyújtott 2024. március 14-én kelt 10. sorszámú nyilatkozatában – a keresetét pontosítva, a Szakhatóság állásfoglalása és a hiánypótlási felhívások, adatbekérések, műszaki tervek megküldését már nem kifogásolva – előadta, hogy az Ákr. 76. § megsértése kapcsán azt kifogásolja kizárólag, hogy az alperesi határozatból szerzett tudomást a DINPI-nek a DINPI/3973-4/2021 (2021.09.28.) és DINPI/3973-4/20211 (2021.11.10.) számú, a természetvédelmi kezelői hozzájárulást kiegészítő véleményeiről (a továbbiakban: két DINPI vélemény), amelyek az elektronikusan feltöltött iratokon túlmenően keletkeztek; és amelyek értelmében a DINPI a egyéb1 kialakítását feltételekkel és a felső állomásépületre vonatkozó javaslatokkal fogadja csak el; ezek ismeretében, érintett ingatlantulajdonosként – településképi és világörökség-megőrzési felelősségének sajátosságait figyelembe véve – lényeges lehetőségei lettek volna a DINPI által is megfogalmazott ellentmondások tisztázására, a kételyek alátámasztására, nyilatkozattételi joga csorbult. A világörökségi hatástanulmány elkészítése is igényelte volna a bevonását (2024. március 14-i 113.K.702.403/2023/10. számú beadvány és 2024. június 5-i 113.K.702.403/2023/14. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Arra hivatkozott, hogy egyéb4 önkormányzat ingatlantulajdonosként a helyzete sajátossága, hogy felelős a világörökségi érték fennmaradásáért, településképvédelmi feladata is alapvető.

[27] Az alperes úgy nyilatkozott, hogy egyrészt a környezetvédelmi engedélyezésnek nem feltétele a tulajdonosi hozzájárulás, másrészt a két DINPI vélemény honlapra való feltöltésére jogszabályi kötelezettsége nem volt; továbbá azok újabb érdemi természetvédelmi célú adatszolgáltatást – a korábbihoz képest – nem foglaltak magukban, ti. a DINPI nem természetvédelmi hatóságként, hanem adatszolgáltatóként vett részt az eljárásban. Nem tartoznak a vizsgálati kötelezettségébe a világörökségi és tájvédelmi szempontok.

[28] Az I. rendű alperesi érdekelt előadta, hogy a felperes Megismételt eljárásban tett fenti nyilatkozatában foglaltak meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősültek: a felperes

keresetindítási határidőn belül csupán azt sérelmezte, hogy a két DINPI véleményről történő értesítés elmaradása miatt nyilatkozattételi jogát nem gyakorolhatta, ugyanakkor már csak a keresetindítási határidőn túl hivatkozott arra, hogy a két DINPI vélemény ismeretében lehetősége lett volna a DINPI által megfogalmazott ellentmondások alátámasztására. A keresetlevélben továbbá a jogsérelem körében nem jelölte meg a világörökségi hatástanulmány kapcsán a bevonása elmaradását sem. Kiemelte, hogy a keresetnek a keresetindítási határidőn túli, illetve első tárgyalást követő pontosítására, megváltoztatására való felhívást a kúriai Végzés sem írt elő a törvényszék számára. Mindamellet a felperesnek az eljárás folyamán mindvégig lehetősége volt a bizonyítékok megismerésére, iratbetekintésre, és továbbra sem bizonyította az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést, figyelemmel arra is, hogy nemhogy nem kifogásolta a két DINPI véleményt, hanem azokkal teljes mértékben egyetértett. Az alperest a DINPI véleményeiben foglaltak nem kötötték, azt szabad meggyőződése szerint értékelhette, a felperes ezeket helyeslő nyilatkozata sem eredményezhetett volna érdemben eltérő döntést.

A megismételt eljárás során hozott elsőfokú ítélet

[29] Az elsőfokú bíróság a Megismételt eljárásban hozott 113.K.702.403/2023/14. számú ítéletével (a továbbiakban: Jogerős ítélet) az alperesi határozatot megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

[30] Ítélete indokolásában előjáróban leszögezte, hogy a kúriai Végzés [49]-[51] bekezdésében foglaltak alapján a közmeghallgatással és az arról való értesítéssel kapcsolatban a felperes által sérelmezett eljárásjogi jogszabálysértés [Korm. rendelet 9. § (4) bekezdése] nem állapítható meg, e körben az ítéleti indokolást mellőzte, mivel arról a Kúria lényegében érdemi döntést hozott.

[31] Az I. rendű alperesi érdekelt eljárási kifogása kapcsán kifejtette, hogy a Megismételt eljárásban tartott első tárgyalás a per első tárgyalásának minősül, ezért nem ütközött a keresetváltoztatás tilalmába, hogy a felperes a DINPI véleményekkel kapcsolatos jogséremléit a Megismételt eljárásban adta elő.

[32] A keresetlevélben foglalt további, az ügyféli joggal kapcsolatos jogséremlmek tekintetében rögzítette, hogy csak eljárásjogi vizsgálatot folytatott. Indokolása szerint az Ákr. szóhasználatában manifesztálódik a kérelmező ügyfél, valamint az ellenérdekű ügyfél fogalma {Ákr. 43. § (3) bekezdése, 47. §}; az ügyféli jogokat az Ákr. egyetemesen kezeli az ügyfelekre nézve azzal, hogy a kérelmező ügyfél a saját kérelmével rendelkezhet, azt tehát módosíthatja, visszavonhatja, és ilyen tekintetben a kérelmezőtől eltérő ügyfeleknek ilyen rendelkezési jogosítványuk nincsen, de egyebekben az Ákr. ügyféli jog korlátozást nem ír elő. Ebből következően a felperes, mint „ingatlantulajdonos” ügyfél rendelkezik mindazon ügyféli jogokkal, amelyek a kérelmező ügyféltől eltérő (ellenérdekű) ügyfeleket megilletik. Továbbá a Jogerős ítélet a [88] bekezdésben úgy foglalt állást, hogy nem lehet elvonatkoztatni a felperes, mint ügyfél önkormányzati minőségétől sem; a perbeli ingatlan nem véletlenül van önkormányzati tulajdonban, lévén idegenforgalmi, természet- és környezetvédelmi, örökségvédelmi jelentőségű fővárosi belterületi helyszín, és ez, valamint az önkormányzatok

legfontosabb közfeladatai alátámasztják, hogy a felperesnek jelentős, az ingatlantulajdonosi minőségén túlmenő és közvetlen érdeke fűződik a perbeli környezetvédelmi engedély sorsához.

[33] Ennek tükrében, és a kúriai joggyakorlatra hivatkozással (Kfv.IV.37.119/2021/4., Kfv.IV.37.940/2015/3., Kfv.II.37.277/2015/6., Kfv.II.37.217/2020/7.) értékelte a felperesnek, mint ügyfélnek az Ákr. 5. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételi joga sérelmét azzal összefüggésben, hogy a két DINPI véleményt a döntéshozatalt megelőzően nem, csak a határozatból ismerte meg, azokra a felperes csak a perben tudott nyilatkozni.

[34] Holott a vélemények okirati bizonyítékok {Jogerős ítélet [93] bekezdés}, azokat érdemben kellett az alperesnek vizsgálnia. Hozzátette a [101] bekezdésben, hogy a DINPI nem egyszerű adatszolgáltató volt, hanem természetvédelmi kezelői állásfoglalásként adta a véleményét, amelyek bizonyítékként kerültek felhasználásra. Megállapította, hogy sérültek az Ákr. 76. §-ában foglalt bizonyítékismertetési szabályok, mert az alperes nem biztosította, hogy a felperes minden bizonyítékot megismerjen, a DINPI vélemények relevánsak voltak a döntéshozatalban, ezért e jogszabályhely megsértése kihatott az ügy érdemére. Indokai szerint a kérelmező ügyfél és nem kérelmező ügyfél között nem tehető különbség az Ákr. 76. §-a szempontjából, nincs indok e jogszabályhely esetleges diszkriminatív – a felperes ügyféli jogait korlátozó – értelmezésének.

[35] A kúriai Végzés [56] bekezdésére utalva {Jogerős ítélet [99] bekezdése} megjegyezte, hogy a DINPI véleményeket a felperesnek nem kellett megkapnia, de a perben nem ennek volt jelentősége, hanem annak a körülménynek, hogy a felperes ezen iratokat nem ismerhette meg az alperes értesítési kötelezettségének elmulasztása okán. A Jogerős ítélet [99] bekezdésében továbbá a törvényszék kiemelte, hogy ugyan a DINPI vélemények (és a felperesi nyilatkozatok) a hatóságot nem kötötték, de nem ez volt a releváns kérdés a perben, hanem az, hogy az alperesnek tényállás tisztázási és indokolási kötelezettsége állt fenn; a tényállás tisztázásához pedig hozzátartozik a bizonyítékok értékelése, a felperes értesítése azok megismerhetőségéről, az esetleges felperesi nyilatkozatok figyelembevétele. A [100] bekezdésben kiemelte, hogy a DINPI vélemények nívumot tartalmaztak, az alapvélemény kiegészítései voltak, újonnan tartalmazták a javaslatot többek között a területfoglalás és az épület méreteinek csökkentésére; utaltak a világörökségi hatástanulmányra; arra, hogy a táj védelme ezen a helyszínen a városkép védelmét jelenti. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes ügyféli jogai szempontjából ennek jelentősége volt, ez érintette a felperes önkormányzati feladatköreit a világörökségi érték fennmaradásához és a településképvédelmi tevékenységéhez kapcsolódóan.

[36] Ezt követően vizsgálta a törvényszék a felperesi Észrevétel mikénti értékelésével, az alperes teljes körű értékelésének elmaradásával kapcsolatos kereseti kérelmet. A Jogerős ítélet [103] bekezdésében rögzítette, hogy az alperes „ugyan állást foglalt az Észrevétel vonatkozásában, de ezt csak részben tette meg”, a [104] bekezdés szerint a „felperesi Észrevételt csak részben értékelte a táj- és természetvédelmi, zaj- és rezgésvédelmi, levegővédelmi, hulladékgazdálkodási és vízvédelmi szempontból, látszólag részletes állásfoglalást adva”, a [110] bekezdés alapján az alperes „az Észrevételben foglaltakat nem teljeskörűen értékelte, így elmulasztotta a kiemelt felperesi aggályokra (természetvédelmi, vízügyi, klímahatások) vonatkozó részletes hatásbecslést és értékelést elvégez(tet)ni (...)”. Végül a [116] bekezdésben a törvényszék úgy foglalt állást, hogy „az alperes érdemben indokolta a felperes levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, valamint a hulladékgazdálkodásra vonatkozó nyilatkozatait”. Megjegyezte {Jogerős ítélet [115]

bekezdés}, hogy a felperes által felvetett, a közlekedési szempontok környezetre gyakorolt hatása kapcsán az alperesnek szintén érdemben kellett volna nyilatkoznia.

[37] Kitért a BGYH Zrt. ügyfélkénti bevonásának elmaradását és az FCsM Zrt. szakmai álláspontjának nem kellő mélységű vizsgálatát állító felperesi kereseti hivatkozásokra is, azokat megalapozottnak találta {Jogerős ítélet [111], [113] bekezdései}.

[38] A törvényszék az új eljárásra iránymutatást adott. Előírta az alperesnek, hogy az Észrevételt a keresetlevélben foglalt kiegészítésekkel együttesen szükséges vizsgálnia, és értékelnie, szükség esetén további hiánypótlást elrendelnie; meg kell fontolnia esetleges, a felperes által hivatkozott új ügyfél bevonását. A tényállás teljes körű tisztázása érdekében, szükség szerint egyeztetést folytathat a felperessel és a kérelmezővel, esetleg társhatóságok képviselőivel az aggályos témakörök tekintetében a közös szakmai álláspont kialakítása érdekében. A bizonyítási eljárás befejezésekor pedig az Ákr. 76. §-a alapján kell eljárnia, és biztosítani kell az ügyfelek részére esetleges további bizonyítási indítvány előterjesztésének a lehetőségét. Döntésének meg kell felelnie az Ákr. 62. és 81. §-ban foglaltaknak, azt megfelelő indokolással kell ellátni, különös tekintettel a felperesi Észrevételben és az esetleges jövőbeli nyilatkozat(ok)ban foglaltakra azzal, hogy ki kell térni az egyes észrevételek mellőzésének indokára is.

A felülvizsgálati kérelem

[39] A Jogerős ítélet ellen az I. rendű alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását. Összefoglaló álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves jogértelmezéssel, a rendelkezésre álló bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével, iratellenesen, az irányadó eljárásjogi szabályok megsértésével, és több kúriai precedenshatározattól eltérve jutott arra a helytelen jogi következtetésre, hogy a felperes keresetének helyt kell adni.

[40] Elsődlegesen kiemelte, hogy a törvényszék jogsértő módon vette figyelembe a felperesi jogsérelem keresetindítási határidőn túl történő megjelölését. A felperes a keresetindítási határidőn belül csupán arra hivatkozott, hogy a DINPI véleményekről történő értesítés elmaradása miatt nyilatkozattételi jogát nem gyakorolhatta, arra azonban, hogy a DINPI vélemények ismeretében lehetősége lett volna a DINPI által megfogalmazott ellentmondások alátámasztására, már csak a keresetindítási határidőn túl, a 2014. március 14-i nyilatkozatában tett állítást. Ez utólagos jogsérelem megjelölésnek, vagy legalább keresetváltoztatásnak, - és az új kereseti állítások okán - meg nem engedett keresetváltoztatásnak tekintendő. A törvényszék pedig a kúriai Végzésben foglalt iránymutatás figyelmen kívül hagyásával illetve annak félreértelmezésével járt el, mert a Kúria kizárólag arra hívta fel, hogy a megismételt eljárásban hozott ítéletében jelölje meg pontosan, melyek azok a dokumentumok, amelyek elmaradását a felperes sérelmezte, így olyan hiánypótlási felhívást nem intézhetett volna hozzá, amelynek eredményeként a felperes a keresetindítási határidőn túl jelöli meg a Kp. 37. § (1) bekezdés f) pontja szerinti jogsérelmet. A törvényszék eljárásában sérült a Kp. 43. § (1) bekezdése szerinti előírás.

[41] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezéssel, felperesi bizonyítás hiányában állapította meg az Ákr. 76. §-ának ügy érdemére kiható megsértését, mert az alperes tájvédelmi hatásköre hiányában a DINPI véleményekről történő értesítés elmaradása nem érintett ügy érdemére kiható jogsértést. Előadta, hogy a DINPI-nek kizárólag

természetvédelmi kérdésekben állt fenn hatásköre, azonban a DINPI vélemények természetvédelmi vonatkozású megállapításokat nem, kizárólag (tájvédelem címén vizsgált) látképvédelmi és városképvédelmi megállapításokat tettek. Azok fogalmilag nem minősülhettek olyan, az Ákr. 76. §-a szerinti bizonyítéknak, amelyekről az alperesnek a felperest az eljárásában értesítenie kellett volna, de még ha bizonyítéknak is minősültek volna, akkor sem tartalmaztak novumot, ezért a törvényszék tévesen ítélte meg az ezekről történő értesítés elmaradásának ügy érdemére kiható jellegét. Az elsőfokú bíróság helytelenül nem tett különbséget a Kérelmező ügyfél és a felperesi ügyfél között, és nem vette figyelembe, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az állított jogszabálysértés hogyan hatott ki az ügy érdemére. Kiemelte, hogy álláspontja szerint az Ákr. 76. §-ának sérelme azért sem jelenthetett az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, mert maga a felperes sem terjesztett elő keresetlevelében olyan bizonyítási indítványt vagy nem jelölt meg olyan bizonyítási eszközt az általa sérelmezett bizonyítékok megdöntésére vonatkozóan, amelyek a támadott határozatban foglalttól eltérő döntés meghozatalát eredményezhették volna, csupán kifogásolta a bizonyítékok újdonságát.

[42] Hangsúlyozta az Ákr. 5. §-ában rögzített nyilatkozattételi jog megsértése kapcsán is, hogy az ügy érdemére kiható jelleget az elsőfokú bíróság a felperesi bizonyítás hiányában állapította meg. Ezzel szembehelyezkedett az egységes kúriai joggyakorlattal (lásd pl. KGD2017. 76; 1/2011. (V. 9.) KK vélemény; 1/2019 KMJE; Kúria Kfv.VII.45.145/2021/5.; Kúria Kfv.VII.37.277/2022/6.; Kúria Kfv.IV.37.028/2020/9.; Kúria Kfv.I.38.161/2021/13.; Kúria Kfv.II.37.070/2016/7.; Kúria Kfv.IV.35.694/2015/8.), amely szerint az ügyfél jog megsértése sem eredményezi automatikusan a határozat hatályon kívül helyezését, esetről-esetre kell vizsgálni, hogy a jogszabálysértés az ügy érdemére kihatott-e. Az elsőfokú bíróság továbbá annak ellenére állapította meg a nyilatkozattételi joggal és a bizonyítékismertetési szabállyal kapcsolatban az ügy érdemére kiható jogsértést, hogy a felperes ügyféli jogainak teljes elvonására az eljárásban nem került sor: a hatóság iratbetekintési és nyilatkozattételi jogára figyelmeztette, azokat gyakorolta a felperes.

[43] Sérelmezte, hogy a törvényszék a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével és a kúriai joggyakorlattal ellentétesen, felperesi bizonyítás hiányában állapította meg az Ákr. 62. §-a szerinti tényállástisztázási kötelezettség megsértését, amikor úgy ítélte meg, hogy a nyilatkozattételi jog és bizonyítékismertetési szabályok megsértése egyben, automatikusan a tényállás tisztázatlanságához vezet. A felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a tényállás felderítetlensége olyan mértékben tette hiányossá a tényállást, melynek folytán nem volt objektíven vizsgálható a közigazgatási tevékenység. Neki kellett volna igazolni azt is, hogy a DINPI vélemények ismeretében olyan bizonyítékokat ajánlott volna fel, amelyek alperes általi figyelembevétele eltérő határozat meghozatalát eredményezhette volna. Mindezek felperesi bizonyítása hiányában a tényállástisztázási kötelezettség bíróság általi megállapítása jogsértő volt.

[44] Kiemelte, hogy a Jogerős ítélet iratellenes és a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelést tartalmaz, a törvényszék annak ellenére állapította meg az Ákr. 81. §-ában rögzített indokolási kötelezettség alperes általi megsértését, hogy az alperes a támadott határozatában részletesen és érdemben reagált a felperes megelőző hatósági eljárásban benyújtott Észrevételére. Az elsőfokú bíróság eltért a kúriai Végzés [57] bekezdésében foglaltaktól is. Több tekintetben is figyelmen kívül hagyta, félreértelmezte a kúria Végzésében foglalt iránymutatást, illetve azon túlterjeszkedett. Nem volt tekintettel a saját maga által meghatározott eljárásjogi vizsgálatára sem, mert anyagi jogi kérdéseket is vizsgált.

[45] Hangsúlyozta, hogy a párhuzamba állított kúriai határozatok nem voltak figyelembe vehetők (Kfv.IV.37.119/2021/4., Kfv.IV.37.940/2015/3.; Kfv.VII.37.277/2015/6., Kfv.II.37.217/2020/7.) ugyanis kivétel nélkül azt a körülményt értékelték az ügy érdemére

kiható hibának, hogy az alperes elzárta az ügyfelet az eljárásban való tényleges részvételtől, míg jelen perbeli esetben a felperes ügyfélként ténylegesen részt vett a közigazgatási eljárásban, ügyféli jogait ténylegesen gyakorolta, az eljárás megindulásáról értesítést kapott, iratbetekintési jogát gyakorolhatta és gyakorolta is, nyilatkozatot tehetett és tett is.

[46] Végül rámutott, hogy a törvényszék jogszabálysértő módon mellőzte Megismételt eljárásában az Alapvető Jogok Biztosának hivatalból történő értesítését az érdekeltként történő perbelépés lehetőségéről, jóllehet az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése, 30. cikk (1) bekezdése, továbbá az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 1. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (3) bekezdése, valamint a Kp. 20. § (4) bekezdése alapján értesíteni kellett volna.

A felülvizsgálati ellenkérelem

[47] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a Jogerős ítélet hatályban tartását kérte, annak jogszerűségére tekintettel.

Észrevétel

[48] Az alperes az I. rendű alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmére észrevételt nem tett.

[49] A II. rendű alperesi érdekelt a vízügyi szakhatósági jogkör alpereshez kerülése folytán a perből a Kfv.7. végzéssel kizárásra került.

A Kúria döntése és jogi indokai

[50] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

[51] A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése, 108. § (1) bekezdése értelmében csak a felülvizsgálati kérelem, csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok körében vizsgálhatja felül [KGD2002. 262.]. A Kúria eljárásának kereteit az I. rendű alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelme jelölte ki. Bizonyítás felvételének a felülvizsgálati eljárásban nincs helye, figyelemmel a Kp. 120. § (5) bekezdésére. A felülvizsgálati kérelem korlátaira tekintet nélkül vizsgálandók azonban azok a kérdések, amelyek a Kp. rendelkezései folytán hivatalból figyelembe veendők [pl. Kp. 14. § (1) bekezdése, 25. §, 108. §, 110. § (1) bekezdése]. Ezek közé tartozik annak esete, amikor az ítélet olyan formai hiányosságban szenved, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan [Kp. 110. § (1) bekezdés c) pontja].

[52] A Kúria elsődlegesen kiemeli, hogy a felülvizsgálati eljárás kereteit meghatározta egyrészt az, hogy a felülvizsgálati kérelem nem támadta a Jogerős ítéletnek a közmeghallgatással, az arról való értesítéssel kapcsolatos jogsértés vonatkozásában rögzített indokait {Jogerős ítélet [76] bekezdése}. Másrészt a felülvizsgálati eljárás kereteit illetően arra is figyelemmel kellett lenni, hogy a felperes a Megismételt eljárásban már nem tartotta fenn változatlanul - a megelőzően 4 különböző - hiányzó dokumentum kapcsán előadott jogsérelmét, mert a hiánypótlással, adatbekéréssel kapcsolatos dokumentumok, és a Szakhatósági állásfoglalás megküldését utóbb már nem sérelmezte, nem hiányolta. Kizárólag a két DINPI véleményt érintő jogsérelmét tartotta fenn, amelyre a későbbiekben tér ki a Kúria. Ehelyütt arra utal, hogy az előzőekből következően nem foglalkozhatott a Jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott, ezért a felülvizsgálati eljárásban nem érintett részével, valamint azzal a jogsérellemmel, amelyet a felperes a Megismételt eljárásban már nem tartott fenn.

[53] A Kúria elsőként a felülvizsgálati kérelemnek a jogsérellem utólagos megjelölésével, a tiltott keresetváltoztatással kapcsolatos hivatkozásait vizsgálta és megállapította, hogy a törvényszék a Kp. 43. § (1) bekezdésébe ütközően járt el. Megismételt bírósági eljárásban tartott (újabb) tárgyalás(ok) folytatólagos tárgyalás(ok), a Megismételt eljárásban tartott tárgyalás nem a per első tárgyalása, hanem a per folytatásaként folytatólagos tárgyalás tartására kerülhet sor, azon (azokon) nincs lehetőség a keresetet olyan módon megváltoztatni, kiterjeszteni, vagy kiegészíteni, amivel a felperes pótolja az addig hiányzó kereseti kérelmi elemeket, jogsérellem megjelölést. Erre a felperest a bíróság sem hívhatja fel jogszerűen, és nem is fogadhatja el törvényesnek a Kp.-ban foglalt határidők megsértésével előadott keresetváltoztatást, keresetkiterjesztést vagy az utólagos jogsérellem megjelölést. A felperes az ügy ura a peres eljárásokban, az általa előterjesztett kereseti kérelem szabja meg az eljárás kereteit, közigazgatási jogvitában a kereseti kérelem mikénti meghatározása, esetleges megváltoztatása azonban időbeli korlátokhoz kötött.

[54] Helytállóan hivatkozott az I. rendű alperesi érdekelt egyrészt arra, hogy a Kp. 2. § (4) bekezdéséből is következően a felperesnek kell a bírósági felülvizsgálat irányát megszabnia és a keresetlevélben előadottak alapján meghatároznia, hogy a bíróság milyen jogsérelmet, mely bizonyítékok tükrében vizsgáljon. Másrészt a Kp. 37. § (1) bekezdés f) pontjának és 39. § (1) bekezdésének megfelelően kell a felperesnek az igényét előterjesztenie. A Kp. 37. § (1) bekezdés f) pontja értelmében a pert keresetlevéllel kell megindítani, amely tartalmazza a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával. A keresetlevél benyújtásának időbeli korlátját pedig a Kp. (vagy külön jogszabály) írja elő; a Kp. 39. § (1) bekezdése alapján a keresetindítási határidő harminc nap, vagyis a keresetlevelet – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított harminc napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez benyújtani (illetve, ha a közigazgatási cselekményt nem kell közölni, a keresetlevelet – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a cselekményről való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül, de legkésőbb a cselekmény megvalósulásától számított egy éven belül kell benyújtani.). A jogsérellem megjelölés vonatkozásában a Kp. 46. § (4) bekezdése is irányadó, amelynek értelmében, ha a keresetlevél nem tartalmazza a jogsérellem megjelölését, e hiány pótlása a keresetindítási

határidőn belül lehetséges. A keresetindítási határidőn túl tehát a hiányzó jogsérelmet nem lehet előadni. A keresetváltoztatásról a Kp. 43. § (1) bekezdése rendelkezik, amelynek értelmében a kereset legkésőbb az első tárgyaláson változtatható meg, de a keresetet csak a keresetindításra nyitva álló határidőn belül lehet kiterjeszteni a közigazgatási cselekmény keresettel nem támadott, a cselekmény egyéb rendelkezéseitől egyértelműen elkülöníthető rendelkezésére.

[55] A perbeli esetben a felperes a két DINPI vélemény vonatkozásában a keresetlevelében, vagyis a keresetindítási határidőn belül csak azt jelölte meg, hogy a DINPI véleményekről történő értesítés elmaradása miatt a nyilatkozattételi jogát nem gyakorolhatta. Arra viszont csak a Megismételt eljárásban hivatkozott - a törvényszék felhívására előadott nyilatkozatában -, hogy a két DINPI vélemény ismeretében lényeges lehetősége lett volna a DINPI által megnevezett ellentmondások alátámasztására, a kételyek megfogalmazására. Ez az állítás tehát keresetindítási határidőn túl került előterjesztésre, ezáltal az meg nem engedett keresetváltoztatásnak tekintendő, ahogyan az is, amikor a felperes azt sérelmezte a Megismételt eljárás során, hogy a világörökségi hatástanulmány elkészítése is igényelte volna a bevonását.

[56] A Kúria rámutat arra, hogy a hiányolt dokumentumokkal kapcsolatos felperesi jogsérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróságnak az lett volna a feladata, hogy arról nyilatkoztassa a felperest: az eredeti kereseti kérelmében hol és hogyan szerepelt e dokumentumok köre és miként került megjelölésre a jogsérelem, továbbá ezen nyilatkozatot összevetve az eredeti keresetlevelében foglalt kereseti kérelemmel, kellett volna vizsgálnia, hogy a felperes eredetileg megfelelően jelölte-e a jogsérelmet és az mire terjedt ki. A kúriai Végzés [54] bekezdése ezt tükrözte, mert az elsőfokú bíróság feladatává annak vizsgálatát tette, hogy „pontosan milyen dokumentumok megküldésének elmaradását kifogásolta a felperes, a feltöltött iratokon túlmenően-e ezek a dokumentumok, amelyeket a felperes a kereseti kérelmében hiányolt”. A kúriai Végzés nem jogosította fel, nem is jogosíthatta fel az elsőfokú bíróságot arra, hogy olyan módon hívja fel a felperest és olyan körben fogadja el az arra vonatkozó felperesi választ, nyilatkozatot, amely túlmutat a fentiek tisztázásán, nem az eredeti kereseti kérelemre és jogsérelem megjelölésre vonatkozik, hanem a Kp.-val ellentétesen azt eredményezi, hogy a Kp. 43. § (1) bekezdése szerinti meg nem engedett keresetváltoztatás történik. Ismételten hangsúlyozza a Kúria, hogy keresetváltoztatásra legkésőbb az első tárgyaláson kerülhet sor (és ennél is szigorúbb feltétel, hogy a keresetnek új irányt szabni, a keresetet a közigazgatási cselekmény önálló, addig nem támadott rendelkezésére kiterjeszteni a keresetindítási határidőn belül lehet, ahogy utólagosan jogsérelmet megjelölni is). A Megismételt eljárásban ezért jogszerűen nem kerülhet sor keresetváltoztatásra, a Megismételt eljárás során tartott tárgyalás nem minősül első tárgyalásnak, az mindig folytatólagos tárgyalás.

[57] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a Jogerős ítélet [93], [94], [97], [98], [100] bekezdéseiben azt is, hogy a felperes azzal a jogsérelem állítással – miszerint a két DINPI véleményt az alperesi határozatból ismerhette csak meg, azokra nyilatkozni nem tudott, és ezáltal állítása szerint sérült az Ákr. 5. §-ában foglalt nyilatkozattételi joga, valamint az alperes eljárása nem tett eleget az Ákr. 76. §-ában írt

bizonyíték ismertetési szabályoknak –, a felperes tudott jogszabálysértést bizonyítani, mégpedig olyan jogszabálysértést, amely az ügy érdemére kihatott.

[58] A Kúria ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a fenti kérdésnek megítéléséhez, vagyis annak eldöntéséhez, hogy a két DINPI vélemény felperessel való megismertetésének hiánya az Ákr. 5. §-ában foglaltakat, illetve az Ákr. 76. §-a szerinti bizonyíték ismertetési szabályt sértette-e, ez az ügy érdemére kihatott-e – ahogyan azt a felperes állította, – azt kellett vizsgálni kell, hogy egyrészt a felperesnek mint Ingatlantulajdonos ügyfélnek az ügyféli jogai mire terjedtek ki az alperesi eljárásban, másrészt hogyan kapcsolódnak az ügy érdemi eldöntéséhez, a bizonyításhoz a hivatkozott vélemények.

[59] A Kúria rögzíti az ügyféli jogok kapcsán – miként arra a korábbi kúriai Végzésben is kitért –, hogy az alperes eljárásában a felperes Ingatlantulajdonos ügyfél, az ingatlantulajdonából fakadóan kapcsolódik az eljáráshoz, a tulajdonjogát érintő érdek mentén, egyben ezen érdek által szabta keretek között lép fel. Az alperes ebben a minőségében értesítette az eljárás megindításáról és a felperes maga is ennek tudatában nyilatkozott az eljárás során és tett észrevételt. Nem minősült érintett önkormányzatnak, téves ezért a törvényszéknek a Jogerős ítélet [88] bekezdése szerinti okfejtése, melyben úgy foglalt állást, hogy nem lehet elvonatkoztatni a felperes önkormányzati minőségétől, és helytelen jogértelmezést takar a [100] bekezdés is {„a DINPI kiegészítő véleményei érintették a felperesnek a (...) világörökségi érték fennmaradásához, valamint a településképvédelmi tevékenységéhez kapcsolódó önkormányzati feladatait”}.

[60] Az érintett önkormányzat ab ovo ügyféli minőségét a Korm. rendelet 1. § (6b) bekezdése teremti meg, amelynek értelmében a környezetvédelmi hatóság az előzetes vizsgálati, a környezeti hatásvizsgálati, az egységes környezethasználati, valamint az összevont eljárásában a tevékenység telepítési helye szerinti település, a fővárosban a kerületi önkormányzat ügyfélnek minősül, aki a környezetvédelmi hatóság által megküldött kérelem és mellékletei tekintetében a kézhezvételtől számított 15 napon belül nyilatkozhat.

[61] A Kúria hangsúlyozza nemcsak az ügyféli jogok mikénti gyakorlása, hanem a másik vizsgálat tárgyát képező kérdés, az ügy érdeme, a bizonyítás szempontjából is, hogy az alperesnek nem kell valamennyi észrevétellel foglalkozni, csak a környezeti hatások értékelése szempontjából lényeges észrevételekkel, ezeket érdemben köteles megvizsgálni, az ilyen észrevételek nyomán szakhatóságot keres meg, vagy szakmai vélemény adása érdekében más szervet is megkereshet.

[62] A lényeges észrevételek vonatkozásában a Korm. rendelet 10. § (1) bekezdése előírja tehát, hogy a környezetvédelmi hatóság az érintett nyilvánosságtól, a megkeresett szervektől, valamint a nemzetközi környezeti hatásvizsgálati eljárás során kapott, a környezeti hatások értékelése szempontjából lényeges észrevételeket a szakhatóságok bevonásával érdemben megvizsgálja.

[63] Nincs jogszabályi rendelkezés ugyanakkor arra, hogy meg kellene küldeni vagy külön ismertetni kellene a kérelmezőn kívül a további ügyfelekkel a szakhatóságnak nem minősülő más szerv véleményét. A két DINPI véleményt az alperes elektronikusan nem töltötte fel, perbeli nyilatkozata alapján csak a dokumentáció egésze, kiegészítése kerül feltöltésre, míg a szakmai kérdésben adott véleményeknek, a szakhatósági állásfoglalásoknak az elektronikusan feltöltésére nincs jogszabályi kötelezettsége. A Jogerős ítéletnek az Ákr. 76. §-ában foglalt megsértésére vonatkozó megállapításával szemben a Kúria kiemeli, figyelemmel az idézett

jogszabályhelyekre is: bizonyíték ismertetési (megküldési), a bizonyítási eljárás befejezéséről való értesítési kötelezettsége az alperesnek nem volt a felperes irányába, a felperes nem követelheti a bizonyítékok külön megismertetését, a bizonyítékokat nem vitathatja az alperes eljárásában kontradiktórius módon, mert az alperes határozata kell, hogy tartalmazza a szakhatósági állásfoglalást, állásfoglalásokat, a más szervek szakmai véleményét és azt, hogy ezeket az alperes miként értékelte.

[64] A Kúria kiemeli a felperes által hiányolt két DINPI vélemény vonatkozásában, hogy az alperes adatok vonatkozásában kereste meg a DINPI-t, esetleges védett fajok és természeti értékek, a beruházással közvetlenül és közvetve érintett területeken történő előfordulására vonatkozóan, amely megkeresésére a DINPI a 3973/1/2021. számon adatszolgáltatást és kezelői véleményt adott. Az ezt kiegészítő két DINPI vélemény közül az elsőben a DINPI a felső állomásépület, különösen a kilátó rámpa tervezett kialakítását tájvédelmi szempontból továbbra is átgondolandónak tartotta, a tájba illesztés/illeszkedés érdekében javasolta a területfoglalás és az épület méreteinek csökkentését, az anyaghasználat és az építészeti kialakítás környezethez illesztését. A másodikban pedig rögzítette, hogy a világörökségi hatástanulmányban foglaltakkal egyetért, de kitért arra, hogy a dokumentációban megjelenik a két meglévő kilátópont megszüntetése, azonban ennek hatásait, a helyére kerülő kertépítészeti elemek bemutatását a vizsgálat nem tartalmazza. Kifejtette továbbá, hogy a táj védelme ezen a helyszínen elsősorban a városkép védelmét jelenti, a városkép védelmi és építészeti szempontok érvényesítését véleménye szerint a továbbiakban más fórumok (tervtanács, világörökségi vizsgálat) „a környezetvédelmi engedélyezésnél markánsabban, nagy szakmai megalapozottsággal tudják képviselni.”

[65] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy tájvédelmi, tájba illeszkedési, városképi, városképvédelmi kérdésekben fejtett ki álláspontot a két DINPI vélemény, azok közül a második kiegészítésében - a világörökségi hatástanulmány ismeretében -, ugyanakkor a DINPI maga is rögzítette, hogy a városképvédelmi és építészeti szempontok érvényesítése más (építésügyi, építészeti) fórumokra tartozik. Az I. rendű alperesi érdekelt e körben helytállóan utalt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 6. § (2) bekezdésére és 7. § (2) bekezdésére, továbbá a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 39. §-ára. A Tvt. a tájvédelem szempontjait, a tájvédelem körébe tartozó feladatokat az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések elhelyezése esetében azok külterületi elhelyezése során szabályozza, a jelen esetben viszont a egyéb belterületen létesül. Az alperesnek, mint környezetvédelmi hatóságnak tehát a tájvédelmi szempontokat külterületen kell vizsgálnia, a DINPI az előzőek miatt a perbeli ügyben tájvédelmi kérdésekben nem adhatott volna véleményt, továbbá tájvédelmi követelmények megjelöléssel nem tehetett volna városképi, városképvédelmi és világörökségvédelmi javaslatokat.

[66] A Tvt. 6. § (2) bekezdése értelmében a táj a földfelszín térben lehatárolható, jellegzetes felépítésű és sajátosságú része, a rá jellemző természeti értékekkel és természeti rendszerekkel, valamint az emberi kultúra jellegzetességeivel együtt, ahol kölcsönhatásban találhatók a természeti erők és a mesterséges (ember által létrehozott) környezeti elemek. A Tvt. 7. § (2) bekezdés a) pontja alapján a táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében gondoskodni kell az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések külterületi elhelyezése során azoknak a természeti értékek, a mesterséges környezet funkcionális és esztétikai összehangolásával történő tájba illesztéséről.

[67] A DINPI megkeresésekor és az alperesi határozat meghozatalakor hatályos 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 39. §-a a megkeresés alapjaként azt rögzítette, hogy a területi természetvédelmi hatóság által folytatott természetvédelmi hatósági eljárás, szakhatósági közreműködés vagy szakkérdés vizsgálata során, ha a döntéshez vagy a tényállás tisztázásához olyan adat, illetve tény ismerete szükséges, amellyel állami alaptevékenysége köréhez kapcsolódóan a területi természetvédelmi hatóság illetékességi területén működő NPI vagy a Herman Ottó Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság rendelkezik, a területi természetvédelmi hatóság megkeresi az említett szervet.

[68] Amennyiben – ha lenne erre kifejezett jogszabályi rendelkezés és a nem kérelmező ügyfél vitathatná az eljárás során keletkezett Szakhatósági állásfoglalást, vagy természetvédelmi kezelői véleményt, adatszolgáltatást – abban az esetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy a két DINPI vélemény kapcsán állított jogsértések vonatkozásában a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy fennállt a jogszabálysértés és az az ügy érdemére kihatott, ennek azonban nem tett eleget. A fenti jogszabályi rendelkezésekből is következően – miután a perbeli ügyben az alperesnek tájvédelmi hatásköre nem volt –, a DINPI tájvédelmi követelmények megjelöléssel városképi, városképvédelmi és világörökségvédelmi javaslatokkal nem élhetett volna, és a tájvédelmi szempontok a Tvt. alapján épületek, építmények elhelyezése esetén csak külterületi elhelyezéskor értelmezendők –, a két DINPI véleménynek nem volt olyan tartalma, amely kötötte, kötötte volna az alperest. Az alperes a perbeli nyilatkozatában megerősítette, hogy a két DINPI vélemény újabb érdemi adatszolgáltatást nem tartalmazott, a két vélemény kapcsán novumot az elsőfokú bíróság tévesen azonosított.

[69] A környezetvédelmi engedély megadása szempontjából tehát releváns adatot – a tájvédelem címén városképvédelmi és világörökségvédelmi javaslatokat megfogalmazó – két DINPI vélemény nem tartalmazott, így az azzal egyetértő esetleges felperesi nyilatkozat sem befolyásolhatta az ügy érdemi kimenetelét.

[70] A felperes továbbá ehhez kapcsolódóan olyan újabb jogsérelmet is előadott – ti. a világörökségi szempontok vizsgálata is igényelte volna az ő bevonását –, amely a keresetindítási határidőn belül nem került előterjesztésre, vagyis ez a hivatkozás a meg nem engedett keresetváltoztatás körébe tartozott. A világörökségi hatástanulmány, az azzal kapcsolatos kérdések tehát nem ebben, a környezeti hatásvizsgálati eljárás alapján, környezetvédelmi engedély megadása iránti alperesi eljárás során értékelendők, hanem egy ettől elkülönülő, építési engedély megadása iránti eljárásban.

[71] A Kúria azt is hangsúlyozza, hogy a felperes ingatlantulajdonosi ügyféli minősége okán az alperesi eljárásban tág körben tehetett észrevételt, azt az alperes a lényeges környezeti hatások szempontjából volt köteles értékelni. A perindításra a felperest az ügyféli minősége feljogosította, azonban a peres eljárásban már csak a keresetőségi joga által érintett körben vitathatja, támadhatja az alperes határozatát. Azaz a közigazgatási perben a bírói joggyakorlat értelmében igazolni kell a keresetőségi jog fennállását. Be kell mutatni azt a közvetlen érintettséget, ami alátámasztja, hogy a Kérelmező ügyfél kérelmére megindult környezetvédelmi engedély megadása iránti eljárás mikénti befejezéséhez/eldöntéséhez a felperesnek milyen joga, jogos érdeke fűződik. Ezt az elsőfokú bíróságnak vizsgálni kellett volna, és a jelen esetben arra figyelemmel kellett volna vizsgálni, hogy a felperes, mint Ingatlantulajdonos ügyfél vett részt az eljárásban, ezért a keresetőségi jogát nem tudja igazolni önkormányzati oldalról, az önkormányzati feladatai felől, ezek nem teremtik meg a

perbeli ügyben a keresetösségi jogát. Arról kellett volna az elsőfokú bíróságnak döntenie tehát, hogy az ingatlantulajdonosi státusz tekintetében a felperesnek áll-e fenn ilyen közvetlen érintettsége, és ha igen, meddig terjed a keresetösségi joga. Különös tekintettel arra, hogy a Jogerős ítélet [111] és [113] bekezdéseiben a keresetlevélben foglalt egyéb kifogásokat megalapozottnak találta a BGYH Zrt. ügyfélkénti bevonásának elmaradása, illetve az FCsM Zrt. szakmai álláspontjának nem kellő mélységben való alperesi vizsgálata tekintetében, holott a felperesnek más szervek jogát vagy jogos érdekét érintően nem állhat fenn keresetösségi joga.

[72] A Kúria az Ákr. 62. §-a szerinti tényállás tisztázási kötelezettség és az Ákr. 81. §-a szerinti indokolási kötelezettség sérelmét illetően tett ítéleti megállapítások vonatkozásában a következőket emeli ki. Egyetértett a felülvizsgálati kérelemben foglalt érveléssel, hogy az elsőfokú bíróság a Jogerős ítélet [91], [99] bekezdéseiben a nyilatkozattételi jog sérelme kapcsán jogsértően állapította meg, hogy az automatikusan a tényállás tisztázatlanságához vezet, illetve, hogy a bizonyítékismertetési szabályok megsértése, az Észrevételek értékelésének az alperes által végzett módja egyben a tényállás tisztázási kötelezettség megsértését is eredményezte. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet kiosztotta, azonban azzal ellenétes döntést hozott, amikor nem követelte meg a felperestől annak bizonyítását, hogy az általa állított eljárás jogszabálysértés az ügy érdemére kihatott-e. Az elsőfokú bíróság automatikusan megállapította a tényállás tisztázási kötelezettség megsértését, anélkül, hogy a felperes igazolta volna, hogy mely releváns tény vagy körülmény vonatkozásában milyen bizonyítással élt volna, vagy milyen bizonyítási indítványt tett volna amennyiben a két DINPI véleményt a döntést megelőzően megismerte volna. A törvényszéknek azt kellett volna vizsgálnia, hogy a környezetvédelmi engedély körében hozott döntéshez a releváns tényeknek a szükséges mértékben való feltárása megtörtént-e, az alperes eleget tett-e a bizonyíték értékelési kötelezettségének, kitért-e a szakhatósági állásfoglalásra, a más szervek szakmai véleményére, az Észrevételnek a döntés szempontjából jelentős elemei ismertetésre, értékelésre kerültek-e. Ennek vizsgálata nélkül az Ákr. 62. §-ában foglaltak megsértése nem volt jogszerűen megállapítható. Ismét hangsúlyozza a Kúria a Korm. rendelet 10. § (1) bekezdése alapján, hogy az alperes feladata a lényeges észrevételek, tehát a környezeti hatások értékelése szempontjából lényeges észrevételek érdemi vizsgálata.

[73] A törvényszék az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség alperes általi megsértését is jogsértően rögzítette az Észrevétel értékelése kapcsán, és figyelmen kívül hagyta a korábbi kúriai Végzés [57] bekezdésében írt jogértelmezést, amely úgy foglalt állást, hogy az érdemben vizsgált észrevételekre vonatkozóan az alperes az álláspontját részletezte, azt indokolta. A Kúria a jelen felülvizsgálati eljárásban megállapította, hogy a Jogerős ítéletnek ez a része, amely az Észrevétel értékelésével kapcsolatos indokolási kötelezettség teljesítését vizsgálta, érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Egyrészt a felperes erre vonatkozó kereseti kérelmének vizsgálatánál szintén a keresetösségi jog fennállása szempontjából kellett volna kiindulni, amit a törvényszék elmulasztott: az alperesnek mire terjed ki a hatásköre a tárgyi környezetvédelmi engedély megadása iránti eljárásban – ti. a korábban már hivatkozottak szerint tájvédelmi hatásköre nincs, továbbá a határozatban és a nyilatkozatában írtak alapján közlekedési szempontokat sem vizsgálhat, a vízügyi- és vízvédelmi kérdésben a szakhatóság a II. rendű alperesi érdekelt volt –, ehhez képest a felperesnek meddig terjed a keresetösségi joga, csak mely kérdésekben lehet közvetlen érintettsége, és azt a perben igazolta-e. Másrészt a törvényszék ellentmondásos megállapításokat tett azzal

összefüggésben, hogy az álláspontja szerint az alperes milyen indokolást tett a felperesi Észrevételre. A törvényszék álláspontja nem egyértelmű e körben: a Jogerős ítélet [103], bekezdése alapján az alperes „ugyan állást foglalt az Észrevétel vonatkozásában, de ezt csak részben tette meg”, a [104] bekezdés szerint a „felperesi Észrevételt csak részben értékelte a táj- és természetvédelmi, zaj- és rezgésvédelmi, levegővédelmi, hulladékgazdálkodási és vízvédelmi szempontból, látszólag részletes állásfoglalást adva”, [110] bekezdés alapján az alperes „az Észrevételben foglaltakat nem teljeskörűen értékelte, így elmulasztotta a kiemelt felperesi aggályokra (természetvédelmi, vízügyi, klímahatások) vonatkozó részletes hatásbecslést és értékelést elvégez(tet)ni (...)”, majd a [116] bekezdésben a törvényszék – az előzőekben leírtaktól eltérően – úgy foglalt állást, hogy „az alperes érdemben indokolta a felperes levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, valamint a hulladékgazdálkodásra vonatkozó nyilatkozatait”. Az I. rendű alperesi érdekelt helytállóan emelte ki, hogy az elsőfokú bíróság túlerjeszkedett a maga által kijelölt eljárásjogi vizsgálatán, mert annak megállapítása anyagi jogi kérdések vizsgálatát veti fel, hogy miben releváns az Észrevétel, és azt mennyiben vizsgálta az alperes, az anyagi jogi vizsgálat tényleges elvégzéséről viszont nem adott számot a Jogerős ítélet. A [104] bekezdése mégis úgy foglalt állást, hogy az alperes „nem tért ki az Észrevétel minden releváns részére és nem indokolta meg témakörönként, hogy mi alapján mellőzte a felperesi javaslatokat”.

[74] Mindezek alapján a tényállás tisztázási kötelezettség és az indokolási kötelezettség megsértése kapcsán tett ítéleti megállapításokat a felülvizsgálati kérelem alappal sérelmezte, helytállóan utalt a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 265. §-ának, a Pp. 279. §-ának és a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseinek a megsértésére.

[75] Az I. rendű alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság az ügyféli jogok sérelme kapcsán tévesen olyan kúriai döntéseket vett figyelembe (Kfv.IV.37.119/2021/4., Kfv.IV.37.940/2015/3., Kfv.II.37.277/2015/6., Kfv.II.37.217/2020/7.), amelyek más tényálláson alapultak, azt a körülményt értékelték az ügy érdemére kiható hibának, hogy a közigazgatási szerv elzárta az ügyfelet az eljárásban való tényleges részvételtől, míg a jelen eljárásban a felperes esetében ilyen körülmény nem merült fel, mert részt vett az eljárásban, iratbetekintési joga biztosított volt, azt gyakorolta, és nyilatkozattételi joga is biztosított volt, Észrevételt tett is.

[76] Végül a Kúria megállapította, hogy arra is helytállóan hivatkozott a felülvizsgálati kérelem, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a perbelépés lehetőségéről értesíteni az Alapvető Jogok Biztosát, ezért eljárása az Ajbt. 33. § (3) bekezdésébe és a Kp. 20. § (4) bekezdésébe ütközött.

[77] Az előzőekből következően az elsőfokú bíróság a Megismételt eljárásban sem volt abban a helyzetben, hogy megalapozott döntést hozzon az alperesi határozat jogszerűségének kérdésében, határozzon a döntés megsemmisítéséről és az alperes új eljárásra kötelezéséről.

[78] A fentiekben kifejtett és az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabályszegések miatt a Kúria a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezéseket nem érintve, az elsőfokú

bíróság ítéletét a támadott részében a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[79] Az új eljárás során a törvényszéknek a Kúria jelen végzésében foglaltak alapján kell eljárnia. Tekintettel kell lennie a meg nem engedett keresetváltoztatás kapcsán kifejtettekre és arra is, hogy a Kúria a két DINPI vélemény kapcsán a nyilatkozattételi jog és a bizonyítékismertetési szabályok vonatkozásában állított jogsértések esetében az eljárást lezárta. Az Alapvető Jogok Biztosát a perbelépés lehetőségéről értesítenie kell és a még fennmaradó, felperes által állított jogsértések kapcsán – tényállás tisztázási kötelezettség megsértése, indokolási kötelezettség megsértése és az Észrevétel értékelésének jogsértő mellőzésére vonatkozó kereseti kérelem elbírálása vonatkozásában – ismét állást kell foglalni, vizsgálva a keresetösségi jog fennállását (mit vitathat érdemben a felperes, az adott ügy kapcsán mire terjed ki a közvetlen érintettsége), ezzel összefüggésben az alperes hatáskörének a terjedelmét. Ezt követően lesz abban a helyzetben, hogy döntsön keresetről, arról a fennmaradt állított jogszabálysértések tükrében az alperesi határozat jogsértő-e vagy sem.

A döntés elvi tartalma

[80] *I. A környezetvédelmi engedély megadásáról szóló határozat elleni, nem kérelmező ügyfélről származó, hanem a korlátozottabb ügyféli jogokkal bíró ingatlantulajdonos ügyfél által benyújtott kereseti kérelem elbírálásához elsődlegesen a keresetösségi jog fennállását kell vizsgálni.*

[81] *II. A felperesi önkormányzat, mint ingatlantulajdonos vett részt az eljárásban, ügyféli jogai sérelmét állító kereseti kérelme elbírálásánál az önkormányzati minősége nem bír jelentőséggel.*

[82] *Az ügyfél nyilatkozattételi jogának sérelmét és a bizonyíték ismertetésének szabályai sérelmét állító kereseti kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a felperes bizonyítja, hogy olyan eljárási jogszabálysértés történt, amely az adott ügy érdemére kihatott.*

[83] *IV. Az ügyféli jogok esetleges sérelme automatikusan nem vezethet a tényállás tisztázatlanságának megállapításához.*

[84] *V. Megismételt peres eljárásban tartott első tárgyalás nem a per első tárgyalása, ezért a Kp. 43. § (1) bekezdésére hivatkozással nincs helye keresetváltoztatásnak.*

Záró rész

[85] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán irányadó 107. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemről tárgyaláson határozott.

[86] A Kúriának a meghozott döntésre figyelemmel a Kp. 115. § (2) bekezdés folytán alkalmazandó 110. § (3) bekezdése alapján csak a felek, az érdekelt felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének megállapításáról kellett rendelkeznie, annak viseléséről az új eljárásban határozatot hozó bíróság dönt. A felperes a perköltségigényét jogtanácsosi

munkadíj címén 4 munkaóránál jelölte meg, az I. rendű alperesi érdekelt ügyvédi munkadíj címén 30 munkaóra megjelölésével 90.000 forint + áfa összeget számított fel a felülvizsgálati kérelem elkészítéséért és a tárgyaláson való megjelenésért. A Kúria a felperes és az I. rendű alperesi érdekelt által kért perköltséget a felszámított összeggel egyezően határozta meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IMr.) 3. § (3) és (5) bekezdései alapján a meg nem határozható pertárgyértékre tekintettel 3.000 forint/munkaóra alapulvételével. Az alperes a felülvizsgálati eljárásban beadványt nem nyújtott be, a tárgyaláson megjelent, de költségigénye nem volt, ezért részére költség megállapításról határozni nem kellett.

[87] A Kúria végzése ellen a további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja kizárja.

Budapest, 2024. december 5.

dr. Márton Gizella sk.
a tanács elnöke

Ságiné dr. Márkus Anett sk.
előadó bíró

dr. Darák Péter sk.
bíró

dr. Demjén Péter sk.
bíró

dr. Stefancsik Márta sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő